

IN 10 STAPPEN MOEITeloos IN GESPREK MET OUDERS

---

*Ontdek je eigen WIJSheid
als beroepsopvoeder en
maak het verschil*

Katrien Laane

'Ik ken Katrien als een zeer bevlogen collega-ondernemer in onze mastermindgroep. Zij vindt keer op keer manieren en ingangen om haar gedachtengoed te delen met de wereld. Het woord eigenWIJS past haar als een jas. Dit overzichtelijke, leerzame en frisse boek over haar eigenWIJZE manier van communiceren met ouders geeft je vleugels, het maakt je enthousiast en zet je in de actiestand. Iedere professional die met ouders werkt raad ik aan het te lezen en het op een zichtbare plek te leggen. Het is namelijk een boek dat je er regelmatig weer even bij kunt pakken.'

Saskya Wiegel

Expeditie Opvoeden

'Ik heb Katrien leren kennen tijdens een OpvoedParty bij haar thuis en ik werd geraakt door haar enthousiasme. In mijn werk binnen de kinderopvang ben ik een enthousiaste OpvoedParty ambassadeur. Mijn droom is dat de OpvoedParty een vast onderdeel in het aanbod aan de ouders gaat worden.

Katrien steunt me hierin en hieruit is een mooie vriendschap ontstaan. Het boek geeft je inzicht in je rol als professional. Fijne tips en oefeningen om je hier verder in te verdiepen. Het is een fijn handvat dat je in de kinderopvang binnen de gesprekken met ouders goed kunt gebruiken. Mijn collega's kunnen het oudergesprek na het doornemen van dit boek moeiteloos inzetten.'

Margreet Peek

Jonge kind specialist SKA Kinderopvang

'Katrien is een heldere en positieve vrouw die haar werk met liefde doet. Wat ik mooi vind aan haar en ook teruglees in dit boek is dat ze vanuit een oprechte nieuwsgierigheid naar ieder mens kijkt ongeacht de achtergrond, leeftijd etc.

Door dit boek te lezen is het mij nogmaals duidelijk geworden dat professioneel contact prima van hart tot hart kan. Vele jaren ervaringen hebben niets van haar enthousiasme weggenomen. Integendeel, elke nieuwe uitdaging geeft haar meer energie. Ik zou tegen mijn collega's willen zeggen: "Lees dit boek als je buiten de lijntjes en binnen de kaders wil werken!"

Filiz Kamali-Kaplan

Gezinscoach PGO+/ Cultuurrijke Zorg Ede

'Ik ken Katrien via LinkedIn. Haar boek brengt mij inzicht en kennis, handvatten en richting hoe ik me open en onvoorwaardelijk kan opstellen naar kinderen en ouders. Het leert mij hoe waardevol het is om nieuwsgierig, luisterend en onbevooroordeeld met mijn medemens in contact te zijn. Katrien neemt je stap voor stap mee hoe je open en onbevooroordeeld tot liefdevol in contact kunt komen met jezelf en de ander. Dit boek is dé sleutel tot een warme, succesvolle samenwerking met kinderen en ouders. Ik gun iedereen haar manier van communiceren, denken en handelen en dit boek. Dit kan hét verschil gaan maken voor veel kinderen, ouders en medewerkers.'

Franka Guiking

De Weerbare Omdenker

'Ik vond het een prettig leesbaar boek. Met hele eenvoudige, maar belangrijke eyeopeners. Wat er voor mij uitspringt, is dat Katrien bij uitstek mensen in hun waarde laat. Zij staat voor luisteren, gesprekspartners zelf de pijnpunten laten benoemen en vooral niet invullen of uit handen nemen. Uit eigen ervaring weet ik hoe belangrijk dat is.'

Miriam Jans

Redacteur bij Expertboek

'Hulp bieden aan ouders vraagt om extra vaardigheden op het gebied van de eigen emotieregulatie. Zonder oordeel en met een open houding kom je het beste tot een goede samenwerking. Dit boekje levert daar een mooie bijdrage aan. Tijdens de coronacrisis heb ik Katrien leren kennen door haar Online OpvoedParty's. Vrolijk en oplossingsgericht loodste zij ouders door de coronacrisis. Katrien is open, actief, oplossingsgericht, nieuwsgierig en helder. Van opvoeden maakt zij party's. Zij verlaagt de drempel voor ouders en met dit boek ook voor hulpverleners. Een echt doeboek: lekker concreet en praktisch. Aanbevolen voor alle hulpverleners die met ouders werken.'

Charlotte van der Wall

Klinisch psycholoog/directeur zorg KieN

Inhoud

IN 10 STAPPEN MOEITeloos IN GESPREK MET OUDERS

Ontdek je eigen WIJSheid als beroepsopvoeder en maak het verschil

ISBN/EAN boek: 978-94-93277-22-9

ISBN/EAN e-book: 978-94-93277-26-7

NUR-code: 600

Copyright © Katrien Laane 2022

Eerste druk

Redactie: Miriam Jans, Expertboek

Vormgeving: Daisy Goddijn, Expertboek

Foto cover: Anneleen van Hemel

Uitgever: Expertboek (www.expertboek.com)

BELANGRIJKE NOOT VOOR DE LEZER

De intellectuele eigendoms- en auteursrechten © van de inhoud en omslag van dit boek berusten bij de auteur. Kleine citaten met expliciete bronvermelding zijn toegestaan. Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op een andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of auteur.

Website auteur: www.opvoedparty.nl

Website uitgever: www.expertboek.com

DISCLAIMER

De auteur heeft zich ingespannen interessante informatie te verschaffen. Daarbij heeft zij gestreefd naar juistheid en volledigheid van deze informatie, maar kan dit niet garanderen. De informatie is uitsluitend illustratief bedoeld; toepassing hiervan verschilt uiteraard per praktijksituatie. De praktijkvoorbeelden in het boek zijn gebaseerd op waarheid en vanuit privacyoverwegingen zijn persoonlijke details weggelaten; als je jezelf hierin herkent dan is dit puur toeval. De auteur wijst iedere aansprakelijkheid af voor schade als gevolg van onjuiste of ontbrekende informatie als gevolg van interpretaties van het boek. De lezer is verantwoordelijk voor de beoordeling van de bruikbaarheid van de informatie in de vertaalslag naar de eigen, persoonlijke situatie.

Voorwoord 9

Inleiding 11

In 10 stappen moeiteloos in gesprek met ouders 15

Stap 1. Open je deur en maak contact 19

Stap 2. Zet je zintuigen aan 27

Stap 3. Luister naar je lijf, het liegt nooit 35

Stap 4. Laat je raken maar ontspoor niet 43

Stap 5. Gun ouders hun ongemak 49

Stap 6. Hou van ouders zoals ze zijn, er zijn geen andere 55

Stap 7. Betrek betrokken ouders 63

Stap 8. Focus op de mogelijkheden 71

Stap 9. Werk buiten de lijntjes maar binnen de kaders 79

Stap 10. Leun actief achterover en maak het verschil! 85

Hoe nu verder? 93

Over de auteur 97

Nawoord 99

Voorwoord

In het voorjaar van 2016 maak ik voor het eerst kennis met Jacqueline Blaak. Een onderwijsvakvrouw met het hart op de juiste plek. Ik zie ons nog zitten in een klein kamertje in een hoekje van de basisschool. Een klein kamertje, maar een groots gesprek. Ze maakt indruk op mij met haar bevoegenheid en hart voor haar vak. We zijn elkaar nooit meer uit het oog verloren. Ik ben dankbaar dat uitgerekend zij het voorwoord schrijft.

Jacqueline Blaak (Expert Ontwikkeldkunde) aan het woord:

Op internet vond ik de OpvoedParty. Een interventie om laagdrempelig met ouders in dialoog te gaan over opvoeding. Ik werd nieuwsgierig naar de initiatiefnemer van deze methode. Al snel was het contact gelegd met Katrien. Ik vroeg haar een training op maat te verzorgen voor medewerkers ouderbetrokkenheid, die werkzaam zijn in basisscholen. Dat werd een succesvolle interventie en het begin van een duurzame, waardevolle verbinding.

Katrien en ik delen een gemeenschappelijk hoger doel: we zetten graag mensen in hun eigen kracht. We willen niet voor ze denken, maar met ze denken. Dit is precies wat Katrien ook beoogt met dit boek. Zij weet als geen ander hoe je moeiteloos met ouders in gesprek kunt komen en daarmee impact kunt hebben op de ontwikkeling van de ander. Ze laat je niet alleen zelf nadenken, ze daagt je ook uit om het te doen.

Als het niet meteen lukt om alles in praktijk te brengen na lezing van dit boek, dan raad ik je van harte aan om een training bij haar te volgen. Daarna doe je nooit meer wat je deed. En heb je ook nog eens een super inspirerende en interactieve dag met je team.

Inleiding

Het loslaten van kinderen is een van de lastigste opgaven van opvoeders. De parallel met beroepsopvoeders is snel gemaakt. Het in verbinding komen met de ouder en deze vervolgens ook weer loslaten, is een van de grootste uitdagingen van de beroepsopvoeder. Durf jij te vertrouwen op de eigenWIJSheid van de opvoeder? Dat ouders altijd de beste intenties hebben, ook als de uitvoering nog niet perfect is? Kun jij het probleem bij de ander laten? Heb jij het vermogen om te luisteren en niet te adviseren? Daarover gaat dit boek.

Dit boek is speciaal voor iedereen die (vrijwillig) werkt met ouders. Ik noem je een beroepsopvoeder. In dit boek leer je stap voor stap om *actief achterover te leunen*: betrokken maar niet betuttelend. Na het lezen van dit boek kun je moeiteloos en zonder uitgeput te raken iedere ouder met een frisse, onbevangen blik tegemoet treden.

Je hoeft geen bibliotheek aan pedagogische kennis, handelingsplannen of gespreksmodellen in handen te hebben om moeiteloos in gesprek te gaan met ouders. Ik breng je terug naar de menselijke maat, *terug naar de bedoeling* (Wouter Hart). Sterker nog, hoe minder je weet, des te meer kun je vragen naar de eigenWIJSheid van ouders. Zij zijn tenslotte de experts van hun eigen kinderen.

Dit kinkt je misschien bekend in de oren maar maak jij ook gebruik van die eigenWIJSheid? In dit boek krijg je praktische handvatten om het ook echt in praktijk te brengen. Efficiënt, moeiteloos en met plezier in gesprek met ouders. Zonder dat je terugdeinst als het lastig of emotioneel wordt en jij zelf de draad kwijt raakt.

DoeBoek

Je leest dit boek in een avondje uit, maar het goud ligt verscholen tussen de regels door. En in de praktijkvoorbeelden, de denkvragen, oefeningen en reflectiemomenten. Op www.opvoedparty.nl staat een gratis DoeBoek. Speciaal voor mensen die echt het verschil willen maken, door het ook echt te doen. Als lezer van dit boek kun je dit DoeBoek downloaden.

Ga naar

om het DoeBoek te downloaden.

Ik neem je via ervaringsverhalen, vragen en opdrachten mee op reis door mijn gedachtegoed over hoe het anders kan. De oplettende lezer ziet de subtiele verschillen. En vraag je je af: is dit alles? Ja, dit is alles. Het is de eenvoud waartoe ik je uitnodig. Dingen moeilijk maken is heel eenvoudig, maar het omgekeerde is verdraaid lastig. En juist daar zit het goud.

Dit is wat ik iedere beroepsopvoeder gun: met minder moeite bewust het verschil maken in gesprekken met ouders. Met andere ogen kijken naar ouders die worstelen met opvoedingsvragen. Ik ga uit van jouw eigenWIJSheid, net zoals jij dat bij ouders kunt doen. Samen maken we de wereld van opvoeders weer een beetje mooier. Stap je in?

Leeswijzer

Beroepsopvoeder: werkt vrijwillig of professioneel met ouders en gezinnen. In (jeugd)zorg, welzijn, onderwijs, opvang of bij de gemeente. Van vrijwillige overblijfskracht tot gedragswetenschapper in een psychiatrische setting. En alles daartussenin.

Ouder: Lees ook verzorger, stiefouder, grootouder, pleegouder en andere primaire betrokkenen bij kinderen. Voor de leesbaarheid kies ik ervoor om de beroepsopvoeder en de ouder als hij te benoemen. De praktijkvoorbeelden zijn gebaseerd op waargebeurde verhalen. De namen zijn gefingeerd.

Quotes: De spreuken in de tekst zijn door Katrien Laane bedacht, bewerkt of ongewijzigd overgenomen als eerbetoon aan de eigenWIJSheid van de oorspronkelijke bedenker. De bron wordt - indien bekend - vermeld. De meeste quotes zijn OpvoedKikkertjes of komen uit de keuken van Berthold Gunster van Omdenken.

In 10 stappen moeiteloos in gesprek met ouders

Dit boek bestaat uit 10 eenvoudige stappen. Speciaal voor jou, die meer wil leren om moeiteloos in gesprek gaan met *lastige* ouders. Het zijn de krenten uit de pap van meest voorkomende vragen van beroepsopvoeders die ik train in gespreksvoering. Ik gun je meer gemak, plezier en ontspanning in gespreksvoering en wil je laten zien dat dat voor iedere beroepsopvoeder is weggelegd. Het is geschreven voor gesprekken met ouders, maar is ook toepasbaar in gesprekken met je bozige buurman, je pittige puber of je schoonmoeder 😊.

De eerste 6 stappen gaan over jou als mens, met je eigen WIJSheid die het verschil maakt. Stap 7 is een uitstapje naar ouderbetrokkenheid in onderwijs en opvang. Stap 8 en 9 zijn meer naar de ander gericht. In stap 10 zet ik samenvattend de puntjes op de i, zodat jij voor eens en voor altijd moeiteloos gesprekken voert.

De 10 stappen voor een moeiteloos gesprek

Stap 1. Open je deur en maak contact

Het klinkt als een open deur. Een hand schudden, je naam noemen en iemand welkom heten kunnen we allemaal. Toch? Maar je kunt veel meer uit de eerste kennismaking halen. Het is de start van een (vertrouwens)relatie die je nodig hebt om met ouders te werken. Het fundament daarvoor leg je al in de eerste 10 seconden. Van daaruit kun je samen oplopen. Dus alle reden om hier als eerste stil bij te staan.

Stap 2. Zet je zintuigen aan

Ik hoor je denken: hoezo luisteren? Dat kan ik toch al? Daar twijfel ik niet aan. Over luisteren wordt veel gezegd en geschreven. En toch presteren de meeste mensen maar matig op de luisterlat. Daar zijn een aantal redenen voor aan te wijzen. Jij kunt het verschil maken door het vanaf vandaag anders te doen. Echt luisteren is een geschenk aan de ander. Ik nodig je uit om het uit te pakken.

Stap 3. Luister naar je lijf, het liegt nooit

Een ondergewaardeerd onderwerp in communicatie, maar wel ons belangrijkste instrument: lichaamstaal. Ruim 90% van onze communicatie doe je niet met woorden, maar met jouw stem, houding en gebaren. Bovendien heeft je lichaam een feilloos geheugen voor ervaringen. Het is tijd om dit geweldige instrument, dat je altijd bij de hand hebt, actief in te zetten. Want een ding is zeker: je lijf liegt nooit! En dat van de ouder ook niet.

Stap 4. Laat je raken, maar ontspoor niet

Emoties kunnen je enorm overvallen. Ineens is daar agressie, een enorme uitbarsting van verdriet of een boze klaagzang van ouders over van alles wat niet deugt. Dit had je niet zien aankomen. In stap 4 kijk je heel precies naar de oorsprong van deze *overval*. Je onderzoekt de kracht van deze uitbarsting of klacht. Je mag je voortaan zichtbaar laten raken, zonder te ontsporen.

Stap 5. Gun ouders hun ongemak

Misschien ken je de term curling-ouder? De ouder die zijn kind wil beschermen tegen de grote boze wereld, wil weghouden van ongemak? Diezelfde parallel zie ik bij beroepsopvoeders. De curling-beroepsopvoeder wil de ouder behoeden voor slecht nieuws en ongemak en wil vooral ontzorgen. Herkenbaar? Na stap 5 wordt je werk al een stuk eenvoudiger en blijft de ouder voor altijd eigenaar van zijn probleem.

Stap 6. Hou van ouders, er zijn geen andere

Wie kent ze niet? Ouders waar je jeuk van krijgt. Die continu op jouw allergieknopje drukken. En als ze dat vaker doen wordt jouw lontje allengs korter. In stap 6 onderzoek je waarom ze als een rode lap op een stier voor jou werken. En hoe je ook met deze ouders op professionele wijze gezond vertrouwen kunt opbouwen. Wie weet worden ze zelfs wel jouw grootste leermeester?

Stap 7. Betrek betrokken ouders

We maken een klein uitstapje naar onderwijs en opvang. Ouders zijn altijd betrokken bij hun kinderen, maar zijn ze dat ook bij de ontwikkeling van hun kind(eren) op de opvang en school? Ouders brengen daar een behoorlijke tijd door. Vaak aan de zijlijn met een kritische blik. Het onderwijs en de kinderopvang is geen opvoedloket. Wat te doen met die opvoedvragen? Mmm, best wel lastig. Meer daarover in deze stap.

Stap 8. Focus op mogelijkheden

Na stap 8 ben je voor eens en voor altijd klaar met adviseren en betuttelen van ouders. Je kunt het toch niet winnen van hun eigenWIJSheid. *If you can't beat them, join them*. Dus maak gebruik van die beschikbare kennis over hun kinderen en drijfveren. In stap 8 lees je hoe oplossingsgericht handelen je hierbij kan helpen. Scheelt jou weer een boekenkast aan pedagogische kennis, die je naast je neer kunt leggen.

Stap 9. Werk buiten de lijntjes, binnen de kaders

De jeugdzorg in Nederland is een product. Je uren moeten declarabel zijn, je administratie op orde, je doelenlijstjes als houvast. De kaders van interventies zijn duidelijk omschreven. Ik nodig je uit om binnen die - soms strakke - kaders, buiten de lijntjes te werken. Met minder moeite in kortere tijd met hetzelfde resultaat. Welke beroepsopvoeder wil jij zijn?

Stap 10. Leun actief achterover en maak het verschil!

Ik heb je beloofd dat je de beroepsopvoeder wordt, die het verschil kan maken. Die actief achterover leunt en tijd heeft om aandachtig bij de ander te zijn. Moeiteloos. Vanuit ontspanning en vooral plezier. Jij kunt het verschil maken. Je maakt gebruik van jouw eigen WIJSheid, aangevuld met de zee van mogelijkheden uit deze stap. Er is nu geen weg terug meer. Ga ervoor!

STAP 1

Open je deur en maak contact

'Intuïtie vertelt je wat te doen, niet waarom.'

OpvoedKikkertje

In deze stap neem ik je mee naar de, oh zo belangrijke, eerste tien seconden van een nieuw contact. Daar gebeurt veel en wordt de basis van vertrouwen gelegd. Door vervolgens present te zijn en te focussen op de ouder als mens, kun je direct bij de kennismaking al het verschil maken.

Open je deur

Stel je voor: je laat de ouder binnen. Je ziet een mens. Een mens met uiterlijke kenmerken. In een split second scannen je hersenen het totaalplaatje. Je hebt een fantastisch brein met een enorme geheugenkaart en een zuiver oordeelsvermogen, onder andere om af te tasten of het veilig is om contact te maken.

Bovendien maakt je brein in een seconde van ogen, oren, neus en mond een gezicht. De mens is - op dit moment beter dan computers - in staat om dit gezicht op te slaan en te herinneren bij een volgende ontmoeting. In de tweede seconde zoekt je brein naar een vergelijkbaar plaatje in jouw gezichtenbibliotheek. Herken je iets? Is er overlap met andere mensen? Is er een bepaald type mens dat je associeert met deze uiterlijke kenmerken?

Zo rond de derde seconde schud je de hand (als dat past bij de omstandigheden en de cultuur). Er zijn heel veel soorten handen. Plakkerige handen, stevige handen, slappe handjes, trillerige handen, gespannen handen, ontspannen handen. Als je je er bewust van bent, heb je letterlijk heel veel informatie *in handen*. Je leest als het ware, aan de staat van de hand, hoe het met de ander gaat. Het is even oefenen, maar let er maar eens op. Vaak klopt die eerste handdruk met wat je later in het gesprek hoort.

Eerste indruk

Bij binnenkomst in de eerste les communicatievaardigheden, schud ik de eerstejaars hbo-studenten de hand en vraag naar hun naam. Dat lijkt makkelijk, maar met handen vol eten, drinken, telefoon, tas en zo meer is het een hele toer. Ik wacht geduldig totdat ze de handen vrij hebben. Als ik hun naam niet goed versta, vraag ik beleefd nog een keer naar de naam. En dan zeg ik: 'Welkom [naam van de student], fijn dat je er bent.'

Iedereen zit. Ik vraag hen als eerste in een paar woorden op te schrijven: wat voor soort docent denk je dat ik ben? Je mag alles opschrijven wat je NU denkt. Ook als je me een arrogante trut vindt. Gegniffel en verwonderde blikken. Verder vertel ik niets over mezelf. Ik blijf stil en kijk aandachtig de kring rond.

Wat denk je? Ik krijg een naadloos profiel van mezelf terug. Woorden die ook op mijn cv staan en iedere dierbare in mij herkent. Over eerste indruk gesproken.... Alle studenten krijgen een glimlach op hun gezicht. 'Beetje onwennig zo'n docent die de hand schudt en je naam vraagt, maar het geeft echt een goed gevoel, mevrouw. Ik voelde me gelijk welkom', reageerden zij naderhand.

Hier wordt helder dat iedereen, ook jij, altijd een oordeel heeft bij de eerste kennismaking. Positief of negatief. En dat is helemaal oké. De kunst is nu om actief gebruik te maken van die eerste indruk. Je zult zien dat deze vaak overeenkomt met je latere bevindingen. Noteer hem eens in een hoekje van je dossier voor jezelf en kijk later nog eens terug of het klopt.

Wat is je naam?

In Nederland kijk je elkaar aan bij de eerste begroeting. Voor sommige mensen is dat al best spannend. Dan kijken ze een beetje

langs je heen, hun ogen schuchter op de grond gericht of schuin omhoog. Gelukkig heb jij je intuïtie paraat en stem je feilloos af op de ander. Je staart iemand niet aan als diegene verlegen naar de grond kijkt met zijn ogen. Welnu, stel dat het lukt om elkaars blik te vangen, dan noem je je naam. De ander doet dat ook, vaak bijna tegelijkertijd. Met als gevolg dat je beiden net niet precies van elkaar hoorde hoe de ander heet.

Hier kun je het verschil maken door even expliciet stil te staan bij de naam van de ander. Heel simpel door te vragen: wat is je naam? Of: hoe spreek je jouw naam uit? En meteen daarna: 'Welkom [naam van de ander], fijn dat je bent gekomen.' Je zegt iets over de ander dat bij jou in het oog springt. Iets over de naam, de natte jas, iets over een uiterlijk kenmerk: 'Mooie haardos heb je, zeg!'

Niet om het compliment, maar om het eerste contact te maken en vertrouwen te winnen. Je geeft de ander meteen het gevoel: ik word door jou gezien, welkom geheten. En ondertussen kan de ander zijn stem smeren, klaar maken voor gebruik, door iets te vertellen over zijn naam, de jas of de haren. Je wilt tenslotte samen in gesprek. Onthoud expliciet de naam voor later in het gesprek. Bijkomend voordeel: iemand die bij zijn naam genoemd wordt, heeft minder neiging tot agressief gedrag. Als je actief gebruik maakt van de eerste tien seconden, maak je al een verschil.

'Acceptatie is de hoogste vorm van verandering.'

OpvoedKikkertje

Present met je stem

Present zijn betekent onder andere werken vanuit de relatie, je wilt de ander echt leren kennen. Zonder te starten vanuit je eigen doelen. Je kijkt zo onbevangen mogelijk naar de ander, sluit aan bij de ander zonder oordeel of aannames. Een van de manieren om present te

zijn, is het gebruik van je stem. Zodra je praat, neem je ruimte in. Je ervaart dat je aanwezig bent.

Tip

Ben je weleens een leeg gebouw of een kerk binnengelopen? Daar kun je ervaren wat je stem doet in het beleven van 'er zijn'.

Herken je dit? Je zit in een nieuwe groep waarvan de leden zich aan elkaar voorstellen. Je wacht je beurt af, denkt vooral hard na over wat je zo meteen wilt gaan zeggen en ondertussen luister je maar half naar de anderen. Als jij toevallig achter in de rij zit, wordt je keel allengs een beetje droger, minder ontspannen en wordt het lastiger om nog iets origineels over jezelf te zeggen ten opzichte van alle anderen, die je half hebt gehoord. Vandaar een praatje over bijvoorbeeld de naam of een mooie jas. Laat je verrassen door de antwoorden. 'Heb je het kunnen vinden?' is een nonsensvraag als iemand al voor je staat, toch?

Zo, de kop is eraf. Je hebt een eerste indruk, je weet hoe de ander heet. En je bent present. Hoe nu verder?

Focus op de ouders

Ouders melden zich bij jou, ze hebben jou iets te vertellen. Denk niet direct in problemen. Het werkt beter als je eerst bij de ouders begint in plaats van bij (eventuele problemen van) het kind. Jij pakt de regie en vraagt actief hoe het met hen gaat. Waar komen zij vandaan? Hoe zijn ze zelf opgevoed? Een verhaal over grootouders geeft vaak veel informatie over het ouderschap waar ouders nu zelf mee worstelen. Het is knap lastig om het anders te doen dan je eigen ouders. Mooie vragen om mee te starten: Wat neem je mee uit je eigen opvoeding? En wat wil je echt achter je laten? Hoe ga je dat doen? Wat heb je daar voor nodig? Wat verwacht je van mij?

'Wie als kind gekreukeld is, moet als volwassene leren strijken.'

OpvoedKikkertje

Beeldvorming over ouders

Ben jij je ervan bewust dat elke gedachte die je over de ander hebt van invloed is op het contact? Soms is een geur, de oogopslag of een blik al genoeg om iemand in een hokje te plaatsen. Het hokje is je oordeel, positief of negatief. Dat voelt de ander. Vraag maar aan mensen die een zichtbare beperking hebben. Zij weten hoe het is om zonder woorden op uiterlijke kenmerken beoordeeld te worden.

In het DoeBoek staat een mooie oefening over beeldvorming die je echt aan het denken zet.

Ga naar

om het DoeBoek te downloaden.

Laat je to-dolijstje even liggen

Hoeveel tijd besteed jij aan de eerste kennismaking? Doe jij het ook zo snel mogelijk om maar met 'de inhoud' te kunnen starten? Direct het behandelplan bespreken of de doelen op tafel leggen? Eeuwig zonde, want het goud zit in present zijn. Niet alleen jij, maar ook de ouder(s) tegenover jou. Geef de ander de tijd om aan te haken, met jou te verbinden, te landen. Dat is de mooiste basis voor wederzijds vertrouwen en om een werkrelatie op te bouwen. Het kost weinig tijd en levert heel veel op.

In de opdracht hierna nodig ik je uit om op een andere manier naar de ander te kijken. Kortgezegd: van 'een ouder met een dossier en

problemen' naar 'een mooi mens met mogelijkheden'. Dit is overigens niet alleen bruikbaar in je werk, maar ook elders.

Oefen met contact maken

1. Denk aan een situatie waarin jij je helemaal gezien, gehoord en begrepen voelde. Wat deed de ander waardoor jij je zo voelde? Schrijf alles op wat in je opkomt.
2. Neem dit lijstje aandachtig in je op en pas dit zo veel als mogelijk toe bij ouders waar je mee werkt.
3. Denk bij jouw eerstvolgende ont-moet-ing op je werk aan: 'Jij bent een mooi mens met juiste intenties en ik wil het naar mijn zin hebben het komende uur. Als het meezit, lukt het om een of meerdere vragen, waar jij mee worstelt, te bespreken.'
4. Als het derde deel van de opdracht je lastig lijkt, kun je eerst oefenen met iemand uit je privéleven. Je hoeft het alleen maar te denken. Laat je verrassen door de uitkomst. En maak het verschil.

STAP 2

Zet je zintuigen aan

'Een goed gesprek is het gevolg van het luisteren,
niet van het spreken.'

Opvoedkikkertje

In deze stap ontdek je de verborgen diamant van echt luisteren. Met al je zintuigen op 'aan' vanuit je hart, volgt vanzelf de stilte op het juiste moment. Een goede stilte laten vallen, waarbij jij niet ongemakkelijk wordt, vergt oefening. Na dit hoofdstuk kun je er direct mee aan de slag.

Hoe heb jij leren luisteren?

Echt luisteren is een geschenk aan de ander. Hoe heb jij leren luisteren op de basisschool? Even terug in de tijd. Zie je jezelf nog zitten in de klas? Wat moest jij doen als de meester of juf zei: 'Luister eens.' Ik vermoed dat het grofweg neerkomt op: je mond dicht houden, stil zitten en wachten tot je de beurt krijgt. Klopt dat?

Als je leert lopen en praten staat de hele wereld om je heen te juichen. Heb je het net een beetje onder de knie, kom je op school, moet je stilzitten en je mond houden. Raar toch? Luisteren in schoolse termen betekent: kunnen herhalen wat de leerkracht heeft gezegd. En soms ook: met je voeten naast elkaar op de grond zitten, armen over elkaar houden en de leerkracht aankijken. En vooral je mond houden. Dat lijkt meer op gehoorzamen dan op luisteren.

'Als de juf zegt, dat ik niet luister, bedoelt ze
dat ik niet gehoorzaam. Dat heb ik haar nu twee
keer verteld, maar ze luistert niet.'

Omdenken door kinderen

Luisteren is zo veel meer dan dat. Enig idee waarom een spreekbeurt zo ongemakkelijk is voor kinderen? Precies: je zit met een zaal vol kinderen die je aanstaren en totaal geen interesse hebben in jouw passie voor cavia's of Zuid-Afrika. Ze luisteren dus helemaal niet. En dat voel je als spreker.

Zet al je zintuigen aan

Soms kom je iemand tegen die bij jou in het vakje *lastig, irritant of niet mijn type* valt. Dat kan gebeuren. Ook die mensen verdienen een luisterend oor. En ze hebben de beste intenties, al verschillen die van de jouwe. Hoe kan je daar nou professioneel naar blijven luisteren?

Luisteren doe je niet alleen met je oren. Luisteren doe je met al je zintuigen. Je zesde zintuig - je intuïtie en je hart - luistert ook. Als je daarnaar luistert, merk je dat je intuïtie richtinggevend is in gesprekken. En dat je er zelden naast zit. Het is je innerlijke kompas, een belangrijke raadgever bij niet-pluis-signalen. Hier kan geen handlingsplan tegenop. Let maar eens op, je zult zien dat je er veel meer uit kunt halen dan je nu denkt.

In het DoeBoek vind je een oefening die je terugbrengt naar
oprecht luisteren vanuit je hart. Je kunt dit DoeBoek gratis
downloaden.

Ga naar

om het DoeBoek te downloaden.

Meer dan alleen hummen

Je kent vast de term *actief luisteren* wel. Tijdens mijn hbo-opleiding Jeugdwelzijnswerk in 1985 leerde ik dat je om de tien seconden 'uh-huh' moest zeggen. Bevestigend hummen heet dat. Je laat horen dat je het gesprek volgt en knikt instemmend bij elke hum. Natuurlijk is het fijn als je af en toe uh-huh zegt. Maar luisteren is zoveel meer.

IN 10 STAPPEN MOEITeloos IN GESPREK MET OUDERS

Werk je met ouders in (jeugd)zorg, welzijn, onderwijs, opvang of gemeente? Wil je met alle ouders door één deur, ook als je ze soms liever achter het behang plakt?

In dit boek leer je met meer plezier in minder tijd succesvol je werk te doen. Kort samengevat: je leert om *actief achterover te leunen*. Hoe vaak zit jij op het puntje van je stoel, ben je hard aan het werk, terwijl de ouder jouw verhaal gelaten aanhoort? Hoe zou het zijn als de ouder op het puntje van zijn stoel zit en jij tijd over hebt om echt stil te staan bij wat de ouder beweegt?

In 10 concrete stappen laat Katrien zien dat iedereen kan leren om moeiteloos gesprekken te voeren. Praktische inzichten, nadenkvragen en concrete uitdagingen helpen je om je eigen WIJSheid in te zetten in praktijk, zonder dat je uitgeput raakt of alle zorgen op je nek neemt. Na het lezen van dit boek kun je met minder moeite meer betekenen voor ouders met opvoedingsvragen.

Disclaimer: Het zou zomaar kunnen dat je door dit boek ook moeiteloos met je schoonmoeder, je irritante buurman of je pittige puber in gesprek gaat. Dat zijn tenslotte ook echte mensen.

Katrien Laane is senior (online) trainer, spreker en expert in opvoedingsondersteuning voor ouders en beroepsopvoeders. Met haar ruime praktijkervaring als pedagoog, kan zij als geen ander interactieve trainingen, workshops en lezingen op maat maken, die aansluiten bij de praktijk. Met passie voor haar vak, eenvoud en humor, schuwt zij de liefdevolle confrontatie niet. 'Opvoeden is als het opvouwen van een hoeslaken. Niemand weet hoe het moet.'

'Dit overzichtelijke, leerzame, frisse boek geeft je vleugels, het maakt je enthousiast en zet je in de actiestand. Iedere professional die met ouders werkt raad ik aan het te lezen en het op een zichtbare plek te leggen. Het is namelijk een boek dat je er regelmatig weer even bij pakt.' – Saskya Wiegel, Expeditie Opvoeden

EXPERTBOEK

ISBN 978-94-93277-22-9

Benieuwd wat luisteren nog meer betekent?

Je hebt zojuist de eerste 30 pagina's van *In 10 stappen moeiteloos in gesprek met ouder* gelezen. Ik hoop dat je al wat inspiratie hebt gekregen voor je eerstvolgende gesprek met ouders.

Smaakt dit naar meer?

Ga dan naar <https://opvoedparty.nl/product/boek-in-10-stappen-moeiteloos-in-gesprek-met-ouders/> om het hele boek direct aan te schaffen.

Wil je weten wat je nog meer kan doen met mijn gedachtegoed? Ga dan naar www.opvoedparty.nl voor meer inspiratie, leesvoer en opleiding.

Wil je mij op de voet volgen? Op LinkedIn (www.linkedin.nl/in/katrienlaane) deel ik al mijn bloopers, successen en ervaringen met ouders en beroepsopvoeders.

Heb je nog vragen? Neem dan contact op via katrien@lunamare.nu of 06 – 1422 3552

Zie ik je binnenkort?

Katrien Laane